

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

державних кордонів є ключовим, оскільки полягає в тому, що кордони визначають належність території певній державі з усіма її ресурсами, що є матеріальною основою життя всього суспільства.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 р. № 1777-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (дата звернення: 20.03.2019).
2. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право : навч. посіб. Київ, 2008. 344 с.
3. Хропанюк В. Н. Теория государства и права / Под ред. проф. В. Г. Стрекозова. Москва, 2001. 381 с.
4. Ромашов Р. А., Пархоменко Н. М., Легуша С. М., Муртазаєва Г. Н. Теорія держави і права : навч. посіб. / За заг. ред. В. А. Ромашова та Н. М. Пархоменко. Київ : КНТ, 2007. 216 с.
5. Тимченко Л. Д. Международное право : учеб. Харьков : Консум; Ун-т внутр. дел, 1999. 528 с.
6. Чудновський О. І. Питання законодавчого регулювання захисту та охорони державного кордону України. *Актуальні проблеми державного управління*. Харків, 2008. № 2. С. 451–458. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2008_2_61 (дата звернення: 20.03.2019).

Цісар М.Г. курсант 1-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри теорії
держави та права, кандидат юридичних наук,
доцент **Кривицький Ю.В.**

ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ЯК СУТНІСНА ОЗНАКА ДЕРЖАВИ

Поняття «державний суверенітет» сформувалося наприкінці середніх віків. У ті часи воно було потрібно для того, щоб у державі відокремили публічну владу від влади церкви, надати їй у суспільстві виняткове, монопольне значення. Як правило, в юридичній літературі державний суверенітет розуміється як незалежність державної влади від будь-якої іншої влади в середині країни та поза нею. Наразі, суверенітет – це комплексна ознака держави. Він концентрує в собі найбільш істотні ознаки державної організації суспільства. Нині Україна переймає досвід західних держав щодо поділу влади, парламентської культури, будівництва правової держави тощо. Суверенітет – це одна з істотних ознак держави, її можливість повноправно здійснювати внутрішньо та зовнішньополітичні справи, не допускати втручання у свою діяльність іноземних держав та інших внутрішньодержавних сил. Суверенітет характеризує державу як особливий

суб'єкт політичних відносин, основну складову політичної системи суспільства. Стосовно безпосередньо України, то на наразі основоположні політико-правові засади щодо державного суверенітету мають своє закріплення на законодавчому рівні [1, с. 7].

Проблема суверенітету була предметом багатоаспектного вивчення філософів, політологів, конституціоналістів, істориків і теоретиків держави та права тощо. Незважаючи на підвищену увагу, інтерес і відповідно велику кількість праць учених, фактично більшість питань, що стосуються державного суверенітету, залишаються спірними, невирішеними та викликають багаточисельні дискусії. Так, суверенітет є історичною категорією. Він виник у часи абсолютизму та зберіг своє значення для сучасної держави. На основі цього можна стверджувати, що державний суверенітет – це історично зумовлена політико-юридична властивість сучасної держави [2, с. 74].

Поняття суверенітету держави є дискусійним, оскільки «суверенітет», як будь-який термін, запозичений з іноземної мови, має неоднозначне тлумачення. Вагомий внесок у дослідження державного суверенітету вніс Г. Еллінек. Він визначав його як знатність держави до «виняткового правового самовизначення». Суверенна державна влада, на його думку, означає владу, що не знає над собою жодної вищої влади; вона є в той же час незалежною й верховною владою. Перша ознака виявляється переважно зовні, у стосунках суверенної держави з іншими державами, інша – у внутрішніх відносинах з особами, які входять до складу держави. Державний суверенітет передбачає здатність, юридично не пов'язаної зовнішніми силами, державної влади до виключного самовизначення, а тому самообмеження шляхом встановлення правопорядку, на основі якого діяльність держави набуває правового характеру [3, с. 225]. Поняття «суверенітет» у своєму загальному розумінні означає вільне від будь-яких або зовнішніх сил верховенство, панування, відсутність підпорядкованості тощо. Одна з основних проблем розуміння природи суверенітету – це взаємовідносини державного суверенітету та суверенітету особи; співвідношення суверенітету держави з нормами національного та міжнародного права у сфері прав людини; закріплення комплексу таких прав та їх охорона. Як зазначається в літературі, суверенітет особи слід розглядати як результат діяльності соціального механізму і як один з основних орієнтирів процесі демократії. У цілому процес «суверенізації» особи – це в першу чергу її духовне та моральне розкріпачення від політичної й ідеологічної закомплексованості та правового безправ'я. Суверенітет держави, який виникає саме з моменту її створення, визначає її властивості самостійно і незалежно від інших держав і організацій здійснювати свої справи як усередині країни, так і за її межами, в міжнародних відносинах. Суверенітет держави за політичною спрямованістю поділяється на внутрішній і зовнішній.

Отже, теорія суверенітету збагачується новими поняттями та явищами,

значний обсяг дослідження має як суто теоретичні висновки, так і практичні результати, що є досить важливим в умовах розбудови України як правової, демократичної, соціальної держави. Суверенітет – це необхідна ознака держави, яка визначається в єдності політичного змісту, що складається в можливості носія верховної державної влади незалежно, самостійно формувати, а також здійснювати свою волю, й юридичної форми, що означає закріплення властивостей суверенітету в системі законодавства, структурі та компетенції органів державної влади.

Список використаних джерел:

1. Белевцева В. Державний суверенітет, його ознаки та властивості. *Підприємництво, господарство і право*. Київ, 2009. № 10. С. 7–10.
2. Адамко М. І. Поняття та сутність державного суверенітету. *Науковий вісник Чернівецького університету. Правознавство*. Чернівці, 2012. Вип. 628. С. 74–79.
3. Мазур Т. І. Державний суверенітет як політико-правове явище. *Актуальні проблеми політики*. Одеса, 2014. Вип. 52. С. 222–229.

Якименко А.В. курсант 1-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри теорії
держави та права, кандидат юридичних наук,
доцент **Кривицький Ю.В.**

ІНСТИТУТ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Проблематика юридичної відповідальності займає одне з ключових місць у вітчизняній юриспруденції. Однак, незважаючи на більш ніж півстолітню історію комплексного вивчення юридичної відповідальності, й досі дискусійною залишається значна кількість аспектів її природи. Це пояснюється тим, що юридична відповідальність – не статично застигле явище, а тому зміни в суспільних відносинах обумовлюють новий зміст її ознак, цілей і функцій [1, с. 8]. Юридична відповідальність є одним з фундаментальних і системоутворюючих інститутів у праві сучасної України, що сприяє формуванню в населення поваги до закону, стимулює правомірну поведінку суб'єктів суспільних відносин, а отже, є важливим засобом забезпечення законності й правопорядку, який виступає істотним фактором розбудови України як правової держави [2, с. 268].

У сучасній юридичній науці відсутнє єдине поняття юридичної відповідальності. Традиційно в юридичній науковій і навчальній літературі вчені-правознавці визначають юридичну відповідальність в якості одного з видів соціальної відповідальності. Опрацювання літератури, присвяченої проблематиці юридичної відповідальності, свідчить про те, що це поняття тлумачиться науковцями як застосування, правові відносини, юридичний обов'язок, політико-правовий стан, несприятливі наслідки тощо. Зокрема С.С. Алексєєв під юридичною відповідальністю розуміє застосування до